

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program nauczania z zakresu przedsiębiorczości Część pierwsza – „Gospodarka bez tajemnic”

**Opracowanie
Barbara Lubas**

Ogólnopolski program
podnoszenia poziomu kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno - przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów.

www.naukaibiznes.pl

Lider projektu

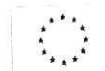

Partner projektu

FASCYNACJE ZAKŁĘTE
W NAUCZANIU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

NIB

1. Wprowadzenie

Rynek, na którym panuje konkurencja, determinuje konieczność przygotowania uczniów do ciągłego przystosowywania się do szybko zmieniającej się rzeczywistości. Koncepcja programu oparta jest na założeniu, iż uczeń powinien wiedzieć, w jakim zakresie i w jaki sposób uwarunkowania ekonomiczne i społeczne wpływają na jego życie i decyzje.

Program z zakresu przedsiębiorczości jest programem edukacyjnym do części z zakresu przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów, którzy w szczególny sposób wykazują się chęcią zdobywania i pogłębiania wiedzy, osiągali do tej pory bardzo dobre wyniki w nauce, o czym świadczyć mają wysokie średnie ocen końcowych.

Proponowany cykl zajęć z zakresu pierwszej części zatytułowanej „Gospodarka bez tajemnic” kładzie szczególny nacisk na praktyczne zastosowanie cech osobowości człowieka, które pozwolą mu aktywnie uczestniczyć w życiu społeczno-gospodarczym oraz prawidłowo interpretować i rozpoznawać mechanizmy rynkowe. Program jest podbudowany licznymi zadaniami psychoedukacyjnymi.

A. Założenia programu

Program jest oparty na czterech głównych założeniach:

- × Przygotowanie uczniów do funkcjonowania na rynku pracy determinuje potrzebę przybliżenia im podstaw wiedzy ekonomicznej oraz konieczność wykształcenia postaw przedsiębiorczych.
- × Wiedza i umiejętności nabyte w czasie zajęć będą weryfikowane przez uczniów w różnych sytuacjach życiowych.
- × Realizacja programu powinna być wspierana przez przedstawicieli życia gospodarczego.
- × Relacja nauczyciel – uczeń respektuje zasady partnerstwa.

Istotne miejsce w programie zajmuje kształtowanie przedsiębiorczych, kreatywnych postaw uczniów, sprzyjających podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej, której tajniki poznają w kolejnych częściach edycji programu.

Wyróżnikiem programu jest praca nad przełamywaniem bierności ucznia w podejmowaniu działań wspólnie z rówieśnikami, kształtowaniem świadomości, nie tylko konieczności wyboru, lecz i kreowania własnej drogi zawodowej, uczestniczenia w życiu społecznym i gospodarczym oraz nad zdobywaniem umiejętności gospodarowania własnymi zasobami. Pomogą w tym zaproponowane metody i techniki edukacyjne.

B. Uzasadnienie wdrożenia programu w życie

To z pewnością ciekawa i godna naśladowania inicjatywa, zwłaszcza w Polsce, gdzie poziom wiedzy ekonomicznej nadal pozostawia wiele do życzenia.

W krajach zachodnich podjęto próbę nauczania dzieci od najmłodszych lat jak zarabiać pieniądze i jak je rozważnie inwestować. Przykładem są m. in. zdobywające coraz większą popularność w USA i Kanadzie „Money Camp” - obozy wypoczynkowe dla dzieci, które zamiast żeglarstwa czy konnej jazdy uczą dzieci szacunku dla pieniędzy, umiejętności rozsądnego nimi gospodarowania i inwestowania.

Na anglojęzycznych stronach internetowych nie brakuje poradników „jak zrobić z dziecka biznesmena”, czy ofert firm szkoleniowych oferujących kursy biznesowe dla dzieci i młodzieży. Młodzież w Polsce również powinna mieć szansę, aby już od najmłodszych lat kształtować w sobie ducha przedsiębiorczości, czemu służy zaproponowany program.

1. Procedury osiągania celów

Wybór koncepcji metodycznej umożliwiającej realizację niniejszego programu uwzględnia fakt preferowania przez zdecydowaną większość młodych ludzi wiedzy konkretnej.

Uczeń powinien w trakcie zajęć zyskać wiedzę i przyswoić sobie umiejętności elementarnej orientacji w dziedzinie gospodarki, ze szczególnym uwzględnieniem dynamiki rynku pracy.

Rola nauczyciela polega zatem na przekazywaniu uczniom quantum wiedzy, której przyswojenie jest niezbędne dla samodzielnej pracy, ćwiczeń praktycznych oraz na organizowaniu warunków i sytuacji umożliwiających uczniom zdobywanie wiedzy i umiejętności poprzez rozwiązywanie problemów teoretycznych i praktycznych. Istotna jest przy tym praca ukierunkowana na organizację działania uczniów, polegająca na pokazaniu wzorcowej realizacji zadania, kontroli i ćwiczeniach w sprawnym działaniu.

A. Metody preferowane w dydaktyce zagadnień z zakresu przedsiębiorczości

Podejmując się realizacji tego programu należy przekazać uczniom nie tylko określoną wiedzę merytoryczną, ale również stworzyć młodzieży możliwość samodzielnego myślenia, kojarzenia, abstrahowania, tworzenia analogii, odwoływania się do własnych przemyśleń i doświadczeń. Rozwijanie motywacji i uwagi uczniów, ich poczucia pewności siebie jest możliwe, gdy podczas prowadzenia zajęć uwzględnimy różnorodność, zastosowanie nowoczesnej technologii w nauczaniu (np. metoda e-learningu), ruch, kontrast itp. Założeniem programu jest przekazanie wiedzy specjalistycznej oraz udział aktywny uczniów w zajęciach, który warunkuje kształtowanie postaw i umiejętności.

Program ma więc na celu przełożenie wiedzy przedmiotowej na konkretne umiejętności praktyczne, trenowane podczas realizacji kolejnych ćwiczeń i zadań (również w formie case studies).

W proponowanych przez nas zajęciach przeważają aktywizujące metody nauczania. Uczniowie stają się wnikliwymi obserwatorami życia gospodarczego w naszym kraju, rozumieją zachodzące zmiany w gospodarce rynkowej, znają również własne możliwości modyfikowania swoich zachowań w celu wzbogacenia i urozmaicenia życia oraz osiągania celów zawodowych.

1. Aktywizujące metody nauczania stanowiąc będą określony sposób współdziałania grupy i osoby prowadzącej. Umożliwią aktywne uczenie się, zarówno poprzez działanie, jak i przeżywanie. Aktywizacja uczniów ma na celu:

- × Rozbudzanie w uczniach zainteresowanie przedmiotem,
- × Możliwość dyskretnego zorientowania się w zakresie wiedzy na określony temat,
- × Połączenie zdań i faktów w związki przyczynowo-skutkowe,
- × Stopniowe nabywanie umiejętności wyciągania logicznych wniosków,
- × Rozwój krytycznego i analitycznego myślenia.

Należy podkreślić wagę takich metod jak:

Metody problemowe: burza mózgów, obserwacje, studium przypadku, realizowane przy pomocy filmów dydaktycznych, fotografii, rysunków, Internetu oraz danych liczbowych.

Metody ekspresji i impresji: gry symulacyjne, mapy mózgu.

Metody graficznego zapisu: drzewko decyzyjne, mapy mentalne i skojarzeń.

2. Metody asymilacji wiedzy, to znaczy metody oparte na posługiwaniu się słowem mówionym i pisanym:

- × Wykład,
- × Rozmowa nauczająca,
- × Praca z tekstem.

Realizacja niniejszego programu zakłada twórcze uczestnictwo ucznia w procesie nauczania, dlatego powinny być preferowane metody aktywizujące, realizowane w trakcie nauczania wielostronnego, z wykorzystaniem technik multimedialnych.

3. Metody oparte na bezpośrednich kontaktach społecznych:

- × spotkanie;
- × wywiad;
- × wycieczka dydaktyczna;
- × obserwacja uczestnicząca.

Programy będą zakładały wyjazdy w teren, zbieranie danych, przygotowanie doświadczeń, jak również udział w spotkaniach organizowanych regionalnie przez ekspertów Politechniki Poznańskiej. Zajęcia prowadzone przez koordynatorów/nauczycieli w Centrach, w trakcie których przeprowadzane będą zajęcia, realizowane będą w oparciu o przygotowane przez ekspertów scenariusze. Do każdego zajęcia przygotowany będzie skrypt oraz dostarczone zostaną niezbędne materiały, często wykraczające poza standardowe wyposażenie pracowni szkolnych. Wszystkie wyniki doświadczeń będą opracowywane za pomocą metod graficznych oraz oprogramowania wykorzystywanego także w module „Przedsiębiorczość”.

Wybór metod został uzależniony od:

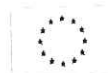
- × Celu, który został postawiony przed programem,
- × Tematyki zajęć,
- × Czasu i miejsca, którymi dysponujemy,
- × Liczby uczniów w grupie (5 osób),
- × Procesów, które zachodzą w zespole,
- × Umiejętności metodyczno-dydaktycznych wykładowców,
- × Przyjętego systemu oceniania.

Przeznaczenie wybranych przykładów metod w oparciu o zamierzone osiągnięcie celów:

- × Wzajemnemu poznaniu się, zaangażowaniu w pracę grupy, swobodnemu wypowiedzianiu się, budowaniu bezpieczeństwa w grupie służą: DYSKUSJA, PRACA W MAŁYCH GRUPACH, GRY INTEGRACYJNE.
- × Wzbogacaniu wiedzy uczniów, ułatwieniu kształtowania opinii oraz poglądów, zaangażowaniu intelektualnemu służą przede wszystkim: FILM, WYKŁAD, PREZENTACJE, PRACE Z TEKSTEM, MAPY MYŚLOWE.
- × Atmosferze sprzyjającej odwoływaniu się do własnych doświadczeń, do swoich potrzeb i emocji, wdrażaniu tego, czego uczestnicy do tej pory się nauczyli i zaangażowaniu głównie emocjonalnemu służą: BURZA MOZGÓW, GRY DYDAKTYCZNE, SYMULACJE, ODGRYWANIE RÓL, DRZEWA DECYZYJNE.

Dzięki stosowaniu różnorodnych metod podejmowania tematyki trudnej z zakresu zagadnień ekonomicznych, staje się ona na pewno bardziej interesująca i łatwiej przyswajalna przez uczniów. Należy pamiętać, że dzisiejsza młodzież wychowana w duchu epoki komputerów, Internetu, gier, potrafi doskonale wykorzystać to narzędzie również do celów edukacyjnych. Daje to możliwość naszego zaangażowania się w rolę tych, którzy popierają nowoczesną technologię i pozwalają młodzieży z niej korzystać, oczywiście w sposób rozsądny i przemyślany. Tworzenie podręczników komputerowych dla gimnazjum to tylko kwestia czasu, a proces ten został już zapoczątkowany. Wykorzystanie metod e-learningu w naszej ofercie może jedynie pozytywnie tę wiedzę młodzieży przybliżyć i nauczyć ją z niej korzystać.

B. Środki dydaktyczne

Środkami dydaktycznymi możliwymi do wykorzystania w procesie nauczania modułu *przedsiębiorczości* są:

- x podręczniki
- x wzory dokumentów (umów, podań, CV)
- x scenariusze przebiegu rozmowy kwalifikacyjnej
- x filmy
- x zestawy ćwiczeń, w tym zadań do rozwiązania
- x arkusze robocze
- x roczniki statystyczne
- x prospekty emisyjne
- x strony internetowe
- x materiały prasowe (artykuły z prasy fachowej)
- x programy multimedialne
- x encyklopedie multimedialne
- x słowniki multimedialne

2. Cele edukacji

Podstawowym celem nauczania przedmiotu jest kształtowanie takich postaw jednostki, aby odgrywała ona aktywną i twórczą rolę w środowisku społeczno-gospodarczym. Należy pamiętać, że niniejszy przedmiot nie jest propedeutyką ekonomii, ale wiedza ekonomiczna stanowi niezbędny udział w realizowanych zajęciach.

A. Cele ogólne nauczania

Cele ogólne nauczania:

- × Przygotowanie do świadomego podejmowania decyzji i dokonywania wyborów w życiu gospodarczym,
- × Kształcenie postawy rzetelnej pracy oraz umiejętności pracy w zespole,
- × Poznanie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej,
- × Poznanie podstawowych zasad podejmowania i funkcjonowania działalności gospodarczej w różnych formach,
- × Zrozumienie mechanizmu funkcjonowania rynku pracy,
- × Wdrażanie metod planowania budżetu domowego,
- × Wyjaśnienie, czym jest giełda i jaką rolę pełni w gospodarce,
- × Poznanie sposobów inwestowania pieniędzy,
- × Kształtowanie umiejętności oceny zysku i ryzyka.
- × Rozumienie oraz interpretacja mierników wzrostu i rozwoju gospodarczego.

B. Cele szczegółowe

Osiągnięciu ogólnych celów edukacyjnych służy **realizacja celów szczegółowych:**

I. **Przedsiębiorczość – człowiek przedsiębiorczy filarem gospodarki rynkowej**

- × poznanie i rozumienie istoty postaw i zachowań przedsiębiorczych,
- × poznanie zasad pracy zespołowej,
- × interpretacja ocen słabych i mocnych stron własnej osobowości.

II. **Mierniki i źródła informacji gospodarczej**

- × poznanie istoty podstawowych mierników poziomu rozwoju gospodarczego,
- × poznanie struktury gospodarki Polski w ostatnich latach,
- × poznanie użyteczności Internetu, badań ankietowych i roczników statystycznych,
- × kształtowanie umiejętności prezentacji danych.

III. **Podmioty w gospodarce rynkowej**

- × poznanie podstawowych rodzajów działalności gospodarczej,
- × kształtowanie umiejętności projektowania budżetu domowego,

IV. **Funkcjonowanie giełdy papierów wartościowych**

- × poznanie istoty funkcjonowania giełdy, rynku pierwotnego i wtórnego,
- × rozumienie, czym jest papier wartościowy i jakie rodzaje papierów są dostępne na giełdzie,
- × rozumienie użyteczności giełdy w systemie gospodarki rynkowej,
- × kształtowanie umiejętności odczytywania i interpretowania podstawowych informacji giełdowych.

V. **Prawo podaży i popytu**

- × poznanie oraz umiejętność samodzielnego interpretowania prawa popytu i podaży,
- × poznanie zjawiska elastyczności popytu;
- × kształtowanie umiejętności identyfikowania i ewaluacji metod

kreowania podaży przez państwo.

VI. Praca jako wartość w życiu człowieka

- × poznanie różnych wymiarów pracy,
- × zapoznanie się z rolą etyki i kodeksu pracy,
- × kształtowanie umiejętności oceny pracy w życiu człowieka.

VII. Praca w gospodarce rynkowej i bezrobocie

- × poznanie przyczyn nierównowagi na rynku pracy,
- × rozumienie istoty bezrobocia, jego rodzajów, przyczyn i skutków,
- × kształtowanie umiejętności rozpoznawania problemów na lokalnych rynkach pracy,

VIII. Polityka pieniężna i inflacja

- × poznanie roli pieniądza w gospodarce,
- × rozumienie konsekwencji wynikających z inflacji,
- × kształtowanie umiejętności oceny roli polityki pieniężnej i jej wpływu na wzrost gospodarczy kraju.

3. Materiał nauczania

Treści nauczania zebrane zostały w następujących działach:

Dział I

Istota funkcjonowania gospodarki rynkowej

- × Człowiek przedsiębiorczy filarem gospodarki rynkowej
- × Podstawowe mierniki i źródła informacji gospodarczej
- × Podstawowe podmioty w gospodarce rynkowej
- × Funkcjonowanie giełdy papierów wartościowych
- × Prawo podaży i popytu

Dział II

Praca

- × Praca jako wartość w życiu człowieka
- × Praca w gospodarce rynkowej i sposoby przeciwdziałania bezrobociu
- × Poszukiwanie pracy
- × Zatrudnienie. Podstawy prawne zatrudniania

Dział III

Pieniądz i bankowość

- × Pieniądz i inflacja
- × Prawo podaży i popytu

4. Propozycja metod oceny założonych osiągnięć uczniów na okres listopad 2008– luty 2009

Tematyka zajęć	Okres i czas realizacji i tematu	Cele szczegółowe zajęć	Formy i metody nauczania	Metody oceny	Wykorzystane pomoce dydaktyczne
× Człowiek przedsiębiorczy filarem gospodarki rynkowej	Listopad 2008 2 h lekcyjne	Po zakończonych zajęciach uczeń potrafi: × Wymienić cechy człowieka przedsiębiorczego oraz określić, co dzięki tym cechom potrafi człowiek przedsiębiorczy, × Wskazać na postawy i umiejętności osoby przedsiębiorczej, × Ocenić słabe i mocne strony własnej osobowości.	Wykład w postaci prezentacji multimedialnej z elementami kolorowej ruchomej grafiki w formie komiksu, Prace z tekstem Dyskusja	Ćwiczenie „Moje słabe i mocne strony w byciu osobą przedsiębiorczą”, Ćwiczenie „Kto najlepiej sprawdziłby się w roli przedsiębiorcy?”, Test osobowości F. i M. Littauer.	Zestawy ćwiczeń Materiały multimedialne Tekst
× Podstawowe mierniki i źródła informacji gospodarczej	Listopad 2008 2 h lekcyjne	Po zakończonych zajęciach uczeń potrafi: × Wymienić podstawowe mierniki gospodarcze i źródła informacji gospodarczej, × Opisać co określają mierniki PKB i PNB, × Określić rolę Internetu, badań ankietowych, roczników statystycznych, × Wskazać na zmiany, jakie nastąpiły w strukturze gospodarki Polski w ostatnich latach.	Wykład w postaci prezentacji multimedialnej z elementami kolorowej ruchomej grafiki w formie komiksu. Dyskusja Studium przypadku	Pytania sprawdzające wiedzę zapamiętaną podczas zajęć	Roczniki statystyczne Portale internetowe o tematyce biznesowo-gospodarczej Dane liczbowe

<p>× Podstawowe podmioty w gospodarce rynkowej</p>	<p>Grudzień 2008 2 h lekcyjne</p>	<p>Po zakończonych zajęciach uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> × prawne Wyjaśnić czym jest gospodarstwo domowe, × Scharakteryzować wybrane rodzaje przedsiębiorstw, × Rozróżnić formy własności oraz formy organizacyjno przedsiębiorstw. 	<p>Studium przypadku: „ Mój budżet rodzinny”</p> <p>Wykład na temat typów przedsiębiorstw funkcjonujących w naszym kraju</p>	<p>Tworzenie map myślowych¹ o tematyce „Moje gospodarstwo domowe”, pozwalające na lepsze zrozumienie tematyki budżetu domowego</p> <p>Ćwiczenia utrwalające różnice pomiędzy spółkami osobowymi i kapitałowymi,</p> <p>Test sprawdzający po zakończonych zajęciach.</p>	<p>Ćwiczenia</p> <p>Testy</p>
<p>× Funkcjonowanie giełdy papierów wartościowych</p>	<p>Grudzień 2008 2 h lekcyjne</p>	<p>Po zakończonych zajęciach uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> × Wyjaśnić pojęcie giełdy, × Wyjaśnić, do czego służą papiery wartościowe, × Scharakteryzować rynek pierwotny i wtórny. 	<p>Rozmowa nauczająca o tematyce giełdowej i funkcjonowaniu rynku pierwotnego i wtórnego.</p> <p>Dlaczego warto inwestować pieniądze i w jaki sposób stworzyć własny portfel inwestycyjny? – dyskusja</p> <p>Gry dydaktyczne i symulacje</p>	<p>Zadania i ćwiczenia sprawdzające, krzyżówka, pytania sprawdzające</p>	<p>Filmy na DVD „ Twój portfel” , „Skąd się biorą pieniądze” , „Wirtualna wycieczka po GPW w Warszawie”</p> <p>Prospekty emisyjne Cedule giełdowe – wydruki Wycinki z gazet</p>
<p>× Prawo podaży i popytu</p>	<p>Styczeń 2008 2 h lekcyjne</p>	<p>Po zakończonych zajęciach uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> × Wyjaśnić pojęcie popytu jako potrzeby 	<p>Wykład na temat prawa popytu, elastyczności</p>	<p>Zadanie: Co to jest elastyczność cenowa popytu?</p>	<p>Programy multimedialne</p> <p>Rysunki</p>

¹ Mapa myślowa to sposób wizualnego zapisania informacji lub opracowania problemu z wykorzystaniem słów kluczowych, rysunków, symboli, strzałek, umownych znaków i haseł. Mapę myślową konstruuje się tak, by w centrum znajdował się główny temat (zapisany rysunkowo lub pojęciowo), od którego rozchodzą się podobnie zapisane skojarzenia tworząc strukturę przypominającą mapę

		<p>popartej możliwością zaplacenienia,</p> <ul style="list-style-type: none"> × Wyjaśnić, czym jest popyt elastyczny i nieelastyczny, × Wymienić czynniki wpływające na popyt, × Wymienić, jakie czynniki wpływają na podaż oraz wielkość podaży na dane dobro czy usługę. 	<p>cenowej i dochodu całkowitego,</p> <p>Analiza przypadków, scenki sytuacyjne</p> <p>Dyskusja na temat decyzji gospodarczo-politycznych nawiązujących do tematyki lekcji.</p>	<p>Zadanie: Elastyczność cenowa i badanie dochodu całkowitego.</p> <p>Zadanie: Stosowanie elastyczności w prawdziwym świecie.</p>	
<p>× Praca jako wartość w życiu człowieka</p>	<p>Styczeń 2008- 2 h lekcyjne</p>	<p>Po zakończonych zajęciach uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> × Wymienić i scharakteryzować aspekty, w jakich można rozpatrywać pracę, × Wyjaśnić, z jakich elementów składa się praca, × Opisać różne wymiary pracy. 	<p>Wykład na temat pracy jako podstawowej wartości w życiu każdego człowieka,</p> <p>Dyskusja „W jakich aspektach można rozpatrywać pracę moich Rodziców?”,</p> <p>Burza mózgów po uzupełnieniu testu</p> <p>„Rozpoznawanie predyspozycji zawodowych”,</p> <p>Dyskusja na temat etyki pracy i kodeksu pracy.</p>	<p>Pytania sprawdzające wiedzę po zakończeniu zajęć</p>	<p>Programy multimedialne</p> <p>Kodeks pracy</p>

<p>× Praca w gospodarce rynkowej i sposoby przeciwdziałania bezrobociu. Poszukiwanie pracy.</p>	<p>Luty 2008- 2 h lekcyjne</p>	<p>Po zakończonych zajęciach uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> × Opisać przyczyny nierównowagi na rynku pracy, × Wyjaśnić przyczyny bezrobocia na rynku pracy, × Wskazać na pozytywne aspekty konkurencji na rynku pracy, × Opisać strukturę bezrobocia w Polsce, × Wymienić i opisać sposoby przeciwdziałania bezrobociu. 	<p>Wykład na temat bezrobocia, jego rodzajów, przyczyn i skutków oraz przeciwdziałania.</p> <p>Analiza danych dotyczących stopy bezrobocia w ujęciu województw w kraju,</p> <p>Jak się odnaleźć na rynku pracy – dyskusja,</p> <p>Analiza struktury bezrobocia w Polsce na przełomie kilku lat - wykład</p> <p>Rozmowa nauczająca na temat zasad pisania życiorysów zawodowych i listów motywacyjnych</p>	<p>Zadania i pytania sprawdzające wiedzę na temat stopy bezrobocia i rynku pracy</p>	<p>Roczniki statystyczne</p> <p>Dane liczbowe - wydruki ze stron internetowych</p> <p>Wzory umów i formularze</p>
--	--	---	---	--	---

FASCYNACJE ZAKŁĘTE
 W NAUCZANIU I WYCHOWANIU

<p>× Polityka pieniężna i inflacja.</p>	<p>Luty 2008- 2 h lekcyjne</p>	<p>Po zakończonych zajęciach uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> × Określić rolę pieniądza w gospodarce, × Wskazać konsekwencje wynikające z inflacji, × Wyjaśnić rolę polityki pieniężnej i jej wpływ na wzrost gospodarczy kraju. 	<p>Wykład na temat polityki pieniężnej i jej znaczenia w państwie, oraz na temat inflacji i jej skutków.</p> <p>Praca z przykładami – zakończona dyskusją na temat roli pieniądza,</p> <p>Scenki sytuacyjne pt.: „ Osądzamy Panią Inflację”.</p>	<p>Ćwiczenia i pytania sprawdzające wiedzę na temat polityki pieniężnej i inflacji w Polsce</p>	<p>Tekst</p> <p>Programy multimedialne</p>
--	--	--	--	---	--

5. Podsumowanie

Z racji tego, iż program nauczania oparty jest na swoistego rodzaju kształceniu hybrydowym (tzw. blended learning), które skupia w sobie zalety nauczania tradycyjnego i e-learningu, należy przyrzeć się zaletom, jakie niesie ono w tym konkretnym przypadku, czyli:

1. elastyczność – zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych znajdujących na platformach e-learning z dowolnego miejsca i w dowolnym czasie, przez 24 godziny na dobę i 7 dni w tygodniu;
2. zindywidualizowany czas i tempo nauki dostosowane do potrzeb i możliwości konkretnego ucznia;
3. możliwość samokontroli uzyskiwanych rezultatów;
4. odpowiedni czas na przemyślenie poznawanego materiału, który w warunkach typowej lekcji jest raczej bardzo krótki;
5. łatwość aktualizacji i uzupełniania źródeł wiedzy;
6. łatwość monitorowania pracy i osiągnięć uczniów.

Można tu wymienić następujące pomysły na wykorzystanie narzędzi e-learningowych w prezentowanym programie nauczania:

1. Stworzenie i udostępnianie dokumentacji nauczycielskiej typu: elektroniczny dziennik lekcyjny, program nauczania, standardy wymagań, program działań dydaktycznych. Możliwe jest udostępnianie tych dokumentów on – line uczniom i ich rodzicom. Informacje dotyczące poszczególnych uczniów powinny być dostępne wyłącznie dla osób zainteresowanych (logowanie z hasłem). Platforma e-learning dałaby możliwość stworzenia oddzielnego konta dla każdego ucznia. W ten sposób można znacznie poprawić obieg informacji pomiędzy szkołą, a uczniami i ich rodzicami. Elementem tego systemu, zapewniającym interakcję, powinna być poczta elektroniczna i programy do komunikacji natychmiastowej (również w czasie lekcji).
2. Stworzenie i udostępnianie własnych elektronicznych środków dydaktycznych (mapy, zestawy zdjęć, elektroniczne podręczniki, fragmenty tekstów źródłowych, naukowych i literackich – z obudową dydaktyczną, fragmenty filmów, pliki dźwiękowe, wykresy, diagramy, prezentacje multimedialne, programy komputerowe, testy, ćwiczenia). Platforma e-learning zawierałaby własne narzędzia do tworzenia źródeł wiedzy. Każdy uczeń, w ramach swojego konta, mógłby uzyskać dostęp do podnoszenia poziomu kompetencji kluczowych w zakresie nauk matematyczno – przyrodniczych i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

tych źródeł wiedzy, które pomogą mu w przygotowaniu się do lekcji lub w rozwiązaniu zadania. W proces tworzenia elektronicznych środków dydaktycznych mogą być zaangażowani uczniowie – to będzie sposób na ich zaktywizowanie. Własne środki dydaktyczne uniezależnią nauczyciela od produktów komercyjnych i pozwolą, w sposób pełniejszy, dostosować przebieg lekcji do postawionych celów. Platforma e-learning pozwoliłaby na wprowadzenie obowiązkowych testów po każdej partii materiału, dzięki czemu uczeń byłby zobligowany do opanowania tych wiadomości, które nauczyciel uzna za najistotniejsze dla danej lekcji. Ponadto, elektroniczne źródła wiedzy wydają się być dla uczniów bardziej atrakcyjne niż tradycyjne. Korzystanie z nich będzie dla uczniów przygotowaniem do funkcjonowania w realiach społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy.

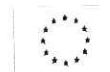
3. Testowanie i ocenianie wiedzy i umiejętności uczniów. Służą do tego elektroniczne testy, które mogą sprawdzać poziom osiągnięcia przez każdego ucznia celów operacyjnych poszczególnych zajęć. Skonstruować je można z istotnym udziałem tzw. pytań z wyposażeniem, w których odpowiedzi udziela się po analizie mapy, diagramu, tabeli, zdjęcia itp., sprawdzających nie tylko wiedzę, ale także umiejętności. Stosować można dwojakiemu rodzaju testy: uczące – czyli takie, które w przypadku udzielenia błędnej odpowiedzi odeślą do odpowiedniej bazy wiedzy oraz sprawdzające – czyli takie, które automatycznie będą punktowały każdą odpowiedź i podawały końcowy wynik. Platformy e-learning dysponowałyby narzędziami do generowania testów.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Materiały z przedsiębiorczości do umieszczenia na platformie e – learningowej

Ogólnopolski program
podnoszenia poziomu kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno – przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

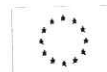
www.naukaibiznes.pl

Lider projektu

Partner projektu

Na platformie pojawiają się zamieszczone teksty wykładów (zaznaczone w scenariuszach kolorem brązowym). Treść wykładów można przedstawić w interesującej formie graficznej. Proponowane metody to : komiks, dialog, opowiadanie z obrazkami w tle.
Poniżej znajdują się ćwiczenia i zadania oraz testy, które powinny znaleźć się w każdej lekcji

Lekcja 1 i 2.

1. **test osobowości, który znajduje się na stronie internetowej – kod dostępu: <http://www.logos.warszawa.pl/test/>**

2. **Test: Czy jesteś przedsiębiorczy/przedsiębiorcza? (uczeń wypełnia test, a komputer sam podlicza punkty i od razu pojawia się podsumowanie odpowiadające osiągniętemu wynikowi)**

- 1) Czy jesteś osobą otwartą i łatwo nawiązujesz znajomości?
 - a) Tak
 - b) Zazwyczaj
 - c) Nie
- 2) Czy koleżanki i koledzy uważają, że można na tobie polegać?
 - a) Tak, zawsze
 - b) Zazwyczaj
 - c) Nie
- 3) Jeśli rodzice proszą cię o załatwienie ważnej sprawy wymagającej kontaktu z nie znanymi ci osobami, to:
 - a) przyjmujesz polecenie z ochotą.
 - b) próbujesz im wytłumaczyć, że nie dasz sobie rady, ale jeśli nalegają - zgadzasz się
 - c) odmawiasz, usprawiedliwiając się, że ważne sprawy powinni załatwiać sami.
- 4) Czy interesowałeś się założeniem młodzieżowego konta w banku?
 - a) Tak, sprawdzałem oferty banków, (albo) mam takie konto w banku.
 - b) Czasami myślę o własnym koncie.
 - c) Nie
- 5) Czy lubisz się doksztalać?
 - a) Tak.
 - b) Czasami (to zależy od dziedziny).
 - c) Nie.
- 6) Czy masz wrażenie, że rozpieszcza cię energia i wciąż jesteś zajęty (nauką, pomocą w domu, pracą itd.)?
 - a) Tak, liczba spraw powoduje, że ciągle brak mi czasu.
 - b) Czasami.
 - c) Nie, bardzo często się nudzę.

Ogólnopolski Program
podnoszenia poziomu kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno – przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

FASCYNACJE ZAKŁĘTE
W NAUCZANIU PRZEDMIOTÓW
NIB

- 7) Czy myślałeś o samodzielnym zarabianiu?
 - a) Tak, mam mnóstwo pomysłów.
 - b) Czasami.
 - c) Nie.
- 8) Czy kiedykolwiek pracowałeś (niezależnie od rodzaju pracy i charakteru zatrudnienia)?
 - a) Tak - w trakcie roku szkolnego i wakacji.
 - b) Tak – dorywczo w czasie wakacji.
 - c) Nie
- 9) Czy jesteś pomysłowy?
 - a) Tak.
 - b) Czasami.
 - c) Nie.
- 10) Czy myślałeś o założeniu własnej firmy?
 - a) Tak, mam już nawet koncepcję.
 - b) Czasami myślę o własnym biznesie, ale jeszcze nie wiem, co to mogło by być.
 - c) Nie.
- 11) Czy lubisz być odpowiedzialny za coś ważnego (w domu, szkole, gronie przyjaciół)?
 - a) Tak, często biorę na siebie odpowiedzialność.
 - b) Nie unikam odpowiedzialności, ale nie lubię brać na siebie takiej
 - c) Nie, bo nie opłaca się być odpowiedzialnym za cokolwiek.
- 12) Czy czynisz jakieś postanowienia i je realizujesz?
 - a) Tak, często.
 - b) Czasami je podejmuję i staram się realizować.
 - c) Niczego nie postanawiam, (albo) Postanawiam, ale brak mi chęci na realizację.
- 13) Czy racjonalnie wydajesz swoje kieszonkowe?
 - a) Tak - zawsze.
 - b) Czasami.
 - c) Nie.
- 14) Czy oszczędzasz pieniądze?
 - a) Tak.
 - b) Staram się.
 - c) Nie.
- 15) Czy interesowałeś się domowym budżetem?
 - a) Tak.
 - b) Trochę.
 - c) Wcale.
- 16) Czy wiesz, ile twoi rodzice wydają miesięcznie na opłacenie rachunków?
 - a) Tak.
 - b) Mniej więcej.
 - c) Nie.

- 17) Czy interesowałeś się kiedykolwiek, jak należy wypełniać formularz, gdy rodzice przygotowywali deklaracje o wysokości dochodu?
- Tak,
 - Trochę.
 - Nie.
- 18) Gdy rodzice polecają ci zrobić zakupy, to:
- wstępujesz do kilku sklepów, analizujesz ceny i wybierasz najlepsze, a przy tym jak najtańsze produkty.
 - wchodzisz do jednego sklepu (do którego cię skierowano), ale zwracasz uwagę na cenę i jakość każdego produktu.
 - kupujesz, co ci kazano, w najbliższym sklepie, bez względu na markę.
- 19) Czy lubisz coś organizować (np. różnego typu wyjazdy szkolne, imprezy)?
- Tak, bardzo.
 - Czasami (zależy, co i z kim).
 - Nie.
- 20) Jeśli coś ci się nie powiedzie (jakieś zadanie, projekt, sprawdzian), to:
- zachęca cię to do bardziej intensywnej pracy i poprawy.
 - nie martwisz się, ale starasz się wyciągnąć wnioski na przyszłość.
 - nie obchodzi cię to.

Punktacja: Za zaznaczenie odpowiedzi: a - 2 punkty b - 1 punkt c - 0 punktów

RAZEM liczba punktów:

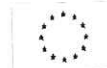
ODPOWIEDZI

28-40 punktów Jesteś osobą przedsiębiorczą. Twoje działania zmierzają w dobrym kierunku. Pamiętaj jednak, że trzeba się stale doskonalić oraz gromadzić doświadczenia, jeżeli nie poprzestaniesz na dotychczasowych osiągnięciach i będziesz się nadal rozwijał, będziesz miał szansę zajmować w przyszłości odpowiedzialne stanowisko lub założyć własną firmę.

14-27 punktów Masz zadatki na osobę przedsiębiorczą, musisz jednak działać aktywniej i wykazywać większą inwencję. Nie pozwalaj, by ogarnęła cię apatia, nie zniechęcaj się do działania. To ty powinieneś mobilizować swoją rodzinę czy znajomych do działania, nie zaś oni ciebie. Spróbuj przyjąć na siebie nieco więcej odpowiedzialności za siebie i innych.

0-13 punktów Jeżeli zamierzasz zostać osobą przedsiębiorczą, to musisz popracować nad swoim charakterem. Nie stój z boku. Musisz wziąć los we własne ręce i nie czekać, aż zauważą cię inni. Sukces łatwiej odnoszą osoby otwarte na świat, nieobawiające się kontaktu z innymi ludźmi, znające realia codziennego życia i umiejące myśleć o własnej przyszłości. Jeśli spróbujesz zmienić swoje podejście do życia - na pewno ci się uda!

3. *Scenka sytuacyjna (użyta inscenizacja głosowa)*

Kto według Ciebie jest osobą przedsiębiorczą: Antek, Kamil, Michał, Kasia czy może każde z nich? Jak myślisz, które z tych osób miałyby największe szanse na powodzenie w prowadzeniu własnej firmy i dlaczego?

1. Antek : „Nie potrafię prawidłowo rozplanować swojego czasu, zwłaszcza gdy mam do zrobienia wiele ważnych rzeczy nie zawsze wystarcza mi na wszystko czasu, często też skupiając się na rzeczach najważniejszych zapominam o tych mniej ważnych, co skutkuje zaległościami”.
2. Kamil: „Jestem ambitny, uparcie dążę do wyznaczonego sobie celu, nie lubię działań schematycznych, staram się wykazać niekonwencjonalnością i nowatorstwem, ale do granic zdrowego rozsądku. Jestem opanowany, potrafię myśleć racjonalnie, także w sytuacjach trudnych. Potrafię być obiektywny, staram się myśleć pozytywnie i nie popełniać ponownie raz popełnionego już błędu. W takim przypadku analizuję, co było przyczyną oraz wyciągam wnioski z danego zdarzenia. Nie uważam się ani za lepszego ani gorszego od innych, sądzę, że każdy ma swoją dziedzinę, w której jest lepszy od innych”.
3. Michał: „Jestem osobą bardzo ostrożną, boję się angażować w nowe zadania, najchętniej słuchałbym innych i wykonywał ich polecenia. W przyszłości chciałbym zostać urzędnikiem i mieć jasno wyznaczone przez kogoś cele do zrealizowania”.
4. Kasia: „Nie boję się nowych wyzwań, nie lubię monotonii w życiu, lubię podejmować ryzyko, ale staram się je jak najbardziej zminimalizować. Umiem walczyć ze stresem i pokonywać problemy życia codziennego. Nie toleruję jednak osób, które są nieuczciwe wobec mnie i innych, gdyż uczciwość to dla mnie podstawa w kontaktach”.

Lekcja 3 i 4

1. Korzystając z poniższego materiału, lektor omawia powyższe zagadnienia kładąc szczególny nacisk na wyjaśnienie różnicy między nominalnym a realnym tempem wzrostu gospodarczego.

Lektor mówi: Załóżmy, że gospodarka produkuje jedynie ziemniaki i pomidory. W 1 roku wyprodukowano łącznie 200 kg ziemniaków i 200 kg pomidorów po odpowiednio 2 i 4 zł za kilogram. Stąd też PKB w 1 roku wyniosło $PKB_1 = 200 * 2 \text{ zł} + 200 * 4 \text{ zł} = 1200 \text{ zł}$ (na dole pojawiają się te obliczenia, tak by uczeń mógł śledzić liczby)

Rozważmy teraz dwa scenariusze:

- W 2 roku produkcja nie uległa zmianie, ale zmieniły się ceny: ziemniaki kosztowały nadal 2 zł, zaś pomidory podrożały do 5 zł. W efekcie PKB w tym roku wyniosło $PKB_2 = 200 * 2 \text{ zł} + 200 * 5 \text{ zł} = 1400 \text{ zł}$

Jeśli podzielimy PKB z 2 roku przez PKB z 1 roku i odejmiemy 1 i pomnożymy razy 100% otrzymamy tempo wzrostu PKB - wielkość mówiącą nam o tym, o ile PKB wzrosło

między poszczególnymi latami:

$$(PKB_2 / PKB_1 - 1) * 100\% = (1400 \text{ zł} / 1200 \text{ zł} - 1) * 100\% = 16,6\%$$

- W 2 roku ceny nie uległy zmianie, ale zmieniły się wielkości produkcji: wytworzono 250 kg ziemniaków i 225 kg pomidorów. W efekcie PKB w tym roku wyniosło $PKB_2 = 250 * 2 \text{ zł} + 225 * 4 \text{ zł} = 1400 \text{ zł}$

, zaś tempo wzrostu PKB wyniosło tym razem

$$(PKB_2 / PKB_1 - 1) * 100\% = (1400 \text{ zł} / 1200 \text{ zł} - 1) * 100\% = 16,6\%$$

Lekcja 5 i 6

1. Zastosowanie mapy mentalnej (myślowej)

Tak by to ćwiczenie wyglądało bez użycia komputera. Jeśli się to da zrobić na platformie to ja widziałabym to w ten sposób, że uczniowie wypełniają każdą swoją mapę na swoim komputerze a następnie tworzy się wspólną mapę po wyeliminowaniu powtarzających się skojarzeń.

Na środku kartki(arkusza) namaluj swój temat - wydatki, teraz notuj wszystkie swoje skojarzenia ze słowem wydatki w moim domu. Do wyrażania pojęć używaj obrazków, symboli, kodów. Nadawaj wartość słowom, zapisując je dużymi lub małymi literami. Pamiętaj - na jednej linii tylko jedno słowo/grafika. Linie muszą wychodzić ze środkowego obrazka i być ze sobą połączone. Im dalej od centrum, tym cieńsze linie, ponieważ im dalej od centrum, tym bardziej szczegółowe są zagadnienia. Używaj kolorów, które stworzą twój własny styl tworzenia map myśli.

Mapa mentalna, zwana mapą myślową lub mapą wyobrażeń, jest metodą wizualnego opracowania zagadnienia z wykorzystaniem rysunków, obrazów, symboli, zwrotów, haseł. Mapa mentalna ilustruje złożoność naszego myślenia, pomaga w uporządkowaniu zagadnień, odnajdowaniu związków i zależności między zjawiskami.

Przykład 1.

Inscenizacja głosowa i obrazkowa.

Oto jak budżet swojego gospodarstwa domowego przedstawiła Ania:

Lektor: „Moje gospodarstwo domowe liczy cztery osoby i dwa zwierzaki (suczkę i żółwia). Mieszkamy na obrzeżach miasta w dużym, trzypokojowym mieszkaniu. Ze względu na nietypowe położenie naszego budynku mieszkalnego, zaciszne podwórko oraz przestrzenne pomieszczenia w mieszkaniach nasz czynsz jest nieco droższy niż w zwykłych osiedlowych blokach.

Najstarszy w rodzinie jest mój ojciec (44 lata), który ostatnio ma problemy ze wzrokiem. W związku z tym co miesiąc na lekarstwa wydaje 60 zł. Pracuje w dużej firmie ubezpieczeniowej i jego dochody miesięczne to 3500 zł. Mama również pracuje, ma 41 lat i jest pielęgniarką w szpitalu psychiatrycznym, zarabia 1100 miesięcznie. Moja siostra Agata jest najmłodsza w rodzinie, ma 16 lat i nigdzie jeszcze nie pracuje, jest uczennicą trzeciej klasy gimnazjum. Jej dochody to jedynie kieszonkowe od rodziców w wysokości 40 zł miesięcznie. Ja natomiast mam 19 lat i jestem uczennicą klasy maturalnej. Otrzymuję od rodziców kieszonkowe w wysokości 40 zł miesięcznie oraz pracuję w kampanii Avon-u jako konsultantka kosmetyków tej firmy. Moje dochody z tejże pracy to 50 zł miesięcznie plus drobne artykuły kosmetyczne. W związku z takimi upominkami od firmy, automatycznie co miesiąc nasze wydatki na artykuły kosmetyczne czy też artykuły higieny osobistej maleją. Wśród członków naszej rodziny orientacji w finansach nikomu nie brak. Wszyscy staramy się ze sobą porozumieć, co do naszego planowania budżetu, by wszystkie wydatki były dobrze zagospodarowane i przemyślane oraz nie wykaczały poza nasze dochody. Dzięki programowi i moja siostra uczymy się od naszych rodziców, jak dobrze

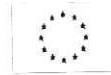
Opisano Polak program podnoszenia poziomu kompetencji kluczowych w zakresie nauk matematyczno – przyrodniczych i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów.

gospodarować pieniędzmi, które wydatki są bardziej ważne, a które mniej. Dobrze skonstruowany budżet powinien mieć taką samą sumę wydatków i przychodów. Gdy dochody rodziny przewyższają wydatki, mamy więcej pieniędzy niż musimy wydać w danym miesiącu, a nadwyżkę możemy przeznaczyć na większą konsumpcję lub oszczędność. Dlatego też w następnym miesiącu wybiorę się na zakupy po spodnie dla siebie i bluzkę dla Agaty. Nie obciążę tymi wydatkami moich rodziców, ponieważ wiem, że będą mieli trochę oszczędności, więc mogę pozwolić sobie na zakupy w tym właśnie miesiącu”.

Przez cały czas prezentacji uczniowie śledzą poniższy budżet na ekranie komputera.
BUDŻET NA(miesiąc i rok)

Przychody	Wydatki
Kwota przychodów ogółem: 5756 zł + oszczędności z poprzednich okresów (5800 zł)	Kwota wydatków ogółem: 4900
I. Dochody z pracy:	I. Opłaty stałe: 1428 zł z tego:
× tata – 3500 zł	× czynsz za mieszkanie – 550 zł
× mama – 1100 zł	× woda – 180 zł
× ja – 50 zł	× energia elektryczna – 95 zł
II. Wygrana w konkursie na najpiękniejszego psa rasy mieszanej – 700 zł	× gaz – 80 zł
III. Odsetki od oszczędności (7%) – 406 zł	× Internet + kablówka – 110 zł
Oszczędności z poprzednich okresów – 5800 zł	× radio + telewizja – 40 zł
	× telefon – 110 zł
	× cztery telefony komórkowe – 243 zł
	II. Żywność: 751 zł z tego:
	× pieczywo – 60 zł
	× nabiał – 114 zł
	× mięso i wędliny – 252 zł
	× owoce i warzywa – 117 zł
	× słodycze – 45 zł
	× napoje – 68 zł
	× inne – 95 zł
	III. Używki: 65 zł z tego:
	× wino – 20 zł
	× piwo – 45 zł
	IV. Środki chemiczne, higieny osobistej, środki czyszczące: 196 zł
	V. Prasa: 180 zł z tego:
	× codzienna – 60 zł
	× pisma kulturalne – 30 zł
	× podręczniki szkolne – 90 zł

VI. Zajęcia pozalekcyjne córek:

- * j. angielski prywatnie – 160 zł

VII. Kultura: 50 zł z tego:

- * kino – 30 zł
- * teatr – 20 zł

VIII. Utrzymanie samochodu: 350 zł

IX. Ubrania: 170 zł z tego:

- * spodnie dla mnie – 120 zł
- * bluzka dla Agaty – 50 zł

X. Lekarstwa dla taty: 60 zł

XI. Kieszonkowe dla córek: 80 zł

XII. Ubezpieczenia: 700 zł z tego:

- * mieszkania – 400 zł
- * rodziny – 300 zł

XIII. Dodatkowe wydatki:

- * naprawa samochodu – 400 zł

XIV. Inne opłaty: 480 zł z tego:

- * oszczędności do skarbonki – 200 zł
- * ulgowy bilet miesięczny – 30 zł
- * spłata kredytu – 250 zł

Oszczędności w lutym wynoszą 706 zł

Lektor: „Zdecydowanie więcej pozycji w budżecie gospodarstwa domowego znajduje się w rubryce z wydatkami. Przyczyn jest wiele. Jedną z nich jest to, że wraz z moją siostrą będziemy w tym roku absolwentkami - ja liceum, Agata gimnazjum. Obie również będziemy pisały testy - egzaminy, które będą przepustką do dalszej nauki w kolejnych, nowych szkołach. Dlatego też w ostatnim czasie wzrosły nasze wydatki na kolejne podręczniki, lektury, zajęcia pozalekcyjne w celu lepszego przygotowania się do mojej matury i Agaty testów kompetencji.

Od maja zeszłego roku spłacamy kredyt zaciągnięty na remont naszego mieszkania, który odbył się pod koniec wiosny. Co miesiąc do banku wpływa 250 zł z konta taty. Jest to jak na razie stały wydatek, który będzie nam towarzyszyć jeszcze przez 3 lata. Od stycznia bieżącego roku wrzucamy do skarbonki 200 zł co miesiąc. Postanowiliśmy gromadzić oszczędności do końca tego roku, by na święta Bożego Narodzenia wyjechać z całą rodziną w góry. Również na koncie taty mamy zaoszczędzone „parę groszy”, a dokładniej 5800 zł z miesięcznymi 7% odsetkami.

Na początku tego miesiąca nasza suczka Sara wzięła udział w konkursie na najpiękniejszego psa rasy mieszanej. Nieoczekiwanie zajęła ona drugie miejsce na

Ogólnopolski program
podnoszenia poziomu kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno – przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

Lider projektu

Partner projektu

podium, przez co uzyskała nagrodę w postaci rocznego zapasu żywności (suchego pokarmu) oraz nagrodę pieniężną dla właściciela w wysokości 700 zł. Z przyczyn organizacyjnych kwota ta zostanie przelana na taty konto dopiero w przyszłym miesiącu, w związku z tym nasze przychody nieoczekiwanie wzrosną o 700 zł. Za to pokarm dla Sary mamy zapewniony już na cały rok. Niestety, również na początku tego roku niespodziewanie zepsuł nam się samochód i w lutym koniecznie trzeba oddać auto do mechanika. Jest to niezaplanowany i dodatkowy wydatek na przyszły miesiąc, ok. 2400 zł, jednak suma ta rozłożona zostanie na miesięczne raty po 400 zł każda przez pół roku.

Podsumowując wszystkie nasze wydatki, jakie przewidzieliśmy na luty 2005 pozostało nam 706 zł oszczędności z tego miesiąca. Gdyby nie wygrana Sary w konkursie na najpiękniejszego psa, oszczędności uszczupliłyby się. Jednak należy zwrócić uwagę, że dodatkowym wydatkiem na luty musi być naprawa auta, która jest niezbędna. Mimo, że koszty rozłożone zostaną na raty, to w oszczędnościach ubyło 400 zł. Obecne oszczędności z poprzednich okresów w wysokości 5800 zł przeznaczone są głównie na dwie rzeczy: na moje studia i na wyjazd w góry w Święta Bożego Narodzenia. Jeśli będziemy gromadzić wszystkie zaoszczędzone pieniądze co miesiąc, to możemy liczyć w przyszłości na większą swobodę kształtowania swojego budżetu rodziny”.

2. Na platformie pojawia się pusta tabela.

Spółki osobowe	Spółki kapitałowe

Obok lub pod spodem znajdują się rozsypane hasła i uczeń ma za zadanie prawidłowo umieścić je w tabeli, tak jak to wygląda poniżej. Błędne odpowiedzi komputer zaznacza na czerwono, prawidłowe na zielono.

Spółki osobowe	Spółki kapitałowe
Brak osobowości prawnej	Posiadają osobowość prawną
Majątek jest współwłasnością wspólników	Majątek stanowi własność spółki
Wysokość wniesionych udziałów jest dowolna, zależy od wspólników	Minimalna wysokość kapitału jest określona w przepisach
Sprawy spółki prowadzą bezpośrednio wspólnicy	Sprawy spółki prowadzą określone organy

Odpowiedzialność za zobowiązania ponoszą wspólnicy	Odpowiedzialność wobec wierzycieli ponosi spółka
Staly skład wspólników	Skład osobowy jest płynny (akcje są zbywalne)

3. Test:

1. Spółka jawna wymaga formy;
 - a) ustnej
 - b) pisemnej
 - c) aktu notarialnego
2. Komplementariusz odpowiada za zobowiązania spółki:
 - a) całym swoim majątkiem
 - b) do wysokości sumy komandytowej
 - c) do wysokości kapitału zakładowego
3. Partner spółki partnerskiej odpowiada:
 - a) do wysokości sumy komandytowej
 - b) do wysokości wniesionego wkładu
 - c) za skutki swoich działań
4. Komandytariusz:
 - a) zarządza spółką
 - b) jego odpowiedzialność ogranicza się do wkładu jaki wniósł do spółki
 - c) żadne z powyższych
5. Wspólnicy nie odpowiadają za zobowiązania spółki w przypadku:
 - a) spółki jawnej
 - b) spółki cywilnej
 - c) spółki akcyjnej
6. Kapitał zakładowy w spółce akcyjnej dzieli się na:
 - a) akcje
 - b) udziały

4. Uzupełnij tekst:

Dwóch kolegów - chirurgów założyło wspólnie spółkę 1) Praca szła im znakomicie, szybko stali się znani, a ich klinika przyciągała rzesze pacjentów. Ale pewnego dnia jednemu z przyjaciół przytrafiła się bardzo nieprzyjemna wpadka i w trakcie operacji zaszył w brzuchu pacjenta stetoskop. W konsekwencji tego błędu pacjent zmarł. Zgodnie z prawem, odpowiedzialność za ten czyn ponosi 2)

Pewnego dnia trzech bardzo bliscy przyjaciele postanowili założyć spółkę. Jeden z nich rzekł: słuchajcie, chcę z wami prowadzić działalność gospodarczą. I tak jak zawsze, we wszystkich okolicznościach, trzymaliśmy się razem i jeden odpowiadał za wszystkich, a wszyscy za jednego, tak teraz chciałbym abyśmy razem handlowali. Jeśli któryś zyska, podzielimy jego zysk równo dla wszystkich, jeśli któryś straci odpowiemy za to wszyscy po równo. Wszyscy będziemy decydować i wszyscy będziemy reprezentowali naszą spółkę. Musimy jednak spisać umowę. Przyjaciele powinni założyć spółkę 3)

Działalność sprawiała im wiele radości i szła im całkiem dobrze. Pewnego razu jednak jeden z nich jadąc swoim motorem wpadł w stragan pełen owoców i wszystkie wypadły w błoto. Właściciel straganu rzekł: Panie, żądam, abyś oddał mi swój motor w zamian za stracone owoce. Nic innego nie chcę. Winowajca na to: nie oddam ci swojego motoru, mamy w kasie spółki pieniądze, wypłacę ci za szkodę z pieniędzy spółki. Rację miał 4)

.....ponieważ wierzyciel powinien najpierw ściągnąć dług z 5)
..... a dopiero, gdy 6)
..... może ściągnąć 7).....

Biedny kolega spotkał na drodze bogatego kolegę i zwierzył mu się: Jestem bardzo pracowity i mam wiele talentów. Naprawdę mógłbym wiele osiągnąć. Ale nie mam ani grosza. Gdybym tylko miał pieniądze, żeby wynająć lokal i kupić maszyny produkcyjne. Na pewno dałbym sobie radę.

Na to bogaty kolega odparł: a ja odwrotnie. Mam pieniądze, bo tata zapisał mi pewną sumę, ale nie lubię i nie umiem pracować. Chętnie zainwestowałbym pieniądze. Ale nie chcę ryzykować utraty swojego majątku osobistego. Może będziemy współpracować?

Jak pomyśleli tak zrobili. Jeden wniósł kapitał, a drugi postanowił opiekować się spółką.

Jaką spółkę założyli koledzy? 8)

Biedny kolega stał się współnikiem zwanym 9), a jego majątny przyjaciel stał się współnikiem zwanym 10) Biedny zarządzał spółką mądrze, bo wiedział, że gdyby kiedyś pojawiły się długi, odpowiedzialność ponosiliby różną:

Biedny 11), a Bogaty 12)

.....

Odpowiedzi:

- 1) partnerską
- 2) partner, który błąd popełnił
- 3) jawną
- 4) winowajca
- 5) majątku spółki
- 6) egzekucja z majątku okaże się bezskuteczna
- 7) może ściągnąć wierzytelność z majątku wspólnika (odpowiedzialność subsydiarna)
- 8) komandytową
- 9) komplementariuszem
- 10) komandytariuszem
- 11) całym majątkiem osobistym
- 12) do wysokości sumy komandytowej

Lekcja 7 i 8

Uczniowie rozwiązują krzyżówkę i po poprawnym wpisaniu haseł wyświetla się hasło: GIEŁDA

1. Przyporządkowanie definicji do pojęć

Znaczenie wyrazów:

1. Jeden z indeksów giełdowych (WIG)
2. Sposób na pomnożenie pieniędzy (OBLIGACJE)
3. Papier wartościowy (WEKSEL)
4. Rodzaj przedsiębiorstwa (SPÓŁKA)
5. Obca waluta (DOLARY)
6. Właściciel akcji (AKCJONARIUSZ)

2. Prześledź przez pięć dni (w gazecie, telewizji lub Internecie) dzienne wyniki notowań trzech dowolnych spółek oraz zmiany podstawowych wskaźników giełdowych

Uczniowie codziennie uzupełniają swoją tabelę, która jest umieszczona na ich osobistym koncie na platformie. Po zakończonym ćwiczeniu mają możliwość stworzenia wykresów.

data	WIG		WIG-20		spółka		spółka		spółka	
	kurs	zmiana %	kurs	zmiana %	kurs	zmiana %	kurs	zmiana %	kurs	zmiana %

3. *Zadanie dodatkowe (platforma e-learningu) dla chętnych uczniów, pragnących rozwijać wiedzę i umiejętności z zakresu inwestowania na giełdzie.*

Na najbliższe dwa tygodnie staniecie się wirtualnymi inwestorami giełdowymi. Zakładamy, że każdy z was zaczyna z kapitałem w wysokości 10 tys. złotych. Przyjrzyjcie się uważnie kursom akcji spółek notowanych na rynku, podstawowym

warszawskiej giełdy (prasa, Internet). Zdecydujcie, ile i jakich akcji kupujecie (zakładamy, że transakcji dokonujecie po cenie z godziny 16.10 danego dnia (fixing z godz.16.10). Codziennie możecie dokonywać zmian w portfelu akcji, tzn. sprzedawać akcje jednych firm, a kupować innych.

Po dwóch tygodniach zobaczycie, jaką wartość ma pakiet akcji, którymi dysponujecie, i sprawdźcie, kto okazał się najlepszym inwestorem. Wartości będą obliczane automatycznie, podobnie jak zaznaczane zmiany - spadek czerwonym kolorem, wzrost kolorem zielonym.

Ilość akcji	Spółka 1 Nazwa.....		Spółka 2 Nazwa.....		Spółka 3 Nazwa.....		Spółka 4 Nazwa.....		Spółka 5 Nazwa.....	
	kurs	wartość	kurs	wartość	kurs	wartość	kurs	wartość	kurs	wartość

Lekcja 9 i 10

1. Zamieszczamy te pytania na platformie, udostępniając je uczniom dopiero po zakończonym wykładzie. Nauczyciel może obserwować postęp każdego ucznia na swoim komputerze, sprawdzać stopień zaawansowania w podawaniu odpowiedzi oraz poprawność tych odpowiedzi. Pytań jest 5, więc max. czas dla ucznia nie powinien przekraczać 5 minut. Odpowiedzi na pytania podano w nawiasach.

Pytania:

A. Co mówi prawo popytu? (Cena i wielkość popytu są ze sobą odwrotnie sprzężone.)

B. Co to jest elastyczność cenowa popytu? (Miara reagowania konsumentów na zmiany cen. Porównuje ona zmianę wielkości popytu ze zmianą ceny.)

C. Co to jest popyt elastyczny? (Sytuacja, w której wielkość popytu zmienia się bardziej niż wysokość ceny.)

D. Co to jest popyt nieelastyczny? (Sytuacja, w której wielkość popytu zmienia się stosunkowo mniej niż wysokość ceny.)

E. Jakie czynniki wpływają na elastyczność cenową popytu na dany produkt? (To, czy produkt ma wiele czy mało substytutów, czy stanowi dużą czy małą część budżetu konsumentów oraz od jak dawna konsumenci reagują na zmiany cen.)

2. Uczeń będzie miał do dyspozycji obrazki produktów (z podpisami jak poniżej) i na komputerze za pomocą myszki dopasuje tabliczki z napisem „elastyczny” bądź „nieelastyczny” do konkretnego rysunku. Po zakończeniu pracy prawidłowe odpowiedzi zostaną podświetlone i automatycznie obliczona zostanie liczba pkt. zdobytych przez ucznia w tym zadaniu.

- Sól
- Nowe samochody
- Kotlety wieprzowe
- Wakacje w Europie
- Insulina w jednej z czterech aptek w centrum handlowym
- Benzyna kupowana następnego dnia po 20-procentowej podwyżce cen
- Benzyna kupowana rok po 20-procentowej podwyżce cen

Odpowiedzi:

A. Sól – Nieelastyczny. Ma niewiele substytutów i stanowi niewielką część budżetu konsumentów.

B. Nowe samochody – Elastyczny. Powszechnie dostępnym substytutem są stare samochody, a nowe samochody stanowią znaczną część budżetu konsumentów.

C. Kotlety wieprzowe – Elastyczny. Jest wiele substytutów.

D. Wakacje w Europie – Elastyczny. Jest wiele innych miejsc, gdzie można wyjechać na wakacje, a podróż do Europy stanowi dla większości konsumentów duży wydatek.

E. Insulina – Nieelastyczny. Niewiele substytutów.

F. Insulina w jednej z czterech aptek w centrum handlowym – Bardziej elastyczny. Konkurencja zapewnia towary substytucyjne.

G. Benzyna kupowana następnego dnia po 20-procentowej podwyżce cen – Nieelastyczny. Konsumenti nie mieli wystarczająco dużo czasu, by dostosować swoje zakupy do wyższych cen benzyny.

H. Benzyna kupowana rok po 20 -procentowej podwyżce cen – Bardziej elastyczny niż w przypadku punktu G, niemniej prawdopodobnie nadal dość nieelastyczny. Wielu konsumentów przestawi się na bardziej ekonomiczne samochody lub znajdzie inne możliwości, takie jak używanie samochodu przez kilka osób, komunikacja publiczna czy częstsze przeglądy pojazdów.

3. Scenki sytuacyjne (inscenizacja obrazkowa z udziałem lektora)

A. I. M. Politico, kandydat do władz ustawodawczych, proponuje znaczny wzrost podatków od wyrobów tytoniowych i alkoholu. Twierdzi on: „Proponuję te podatki nie po to, by zwiększyć dochód, ale po to, by zniechęcić ludzi do lekkomyślnego picia alkoholu i zwyczaju palenia papierosów. Wzrost cen papierosów i trunków spowoduje, że większość ludzi przestanie ich używać. W końcu, nikt nie musi pić czy palić.”

B. W 2000 r. członkowie Organizacji Krajów Eksportujących Ropę Naftową (OPEC) ograniczyły produkcję ropy naftowej. Stało się to powodem gwałtownych podwyżek cen ropy i benzyny. Specjalista ds. ochrony środowiska B. A. Green z zadowoleniem przyjął to posunięcie OPEC. „Jest to krok we właściwym kierunku, jeśli chodzi o ochronę środowiska. Ludzie zdecydowanie ograniczą spożycie nieodnawialnych produktów naftowych, dzięki czemu powietrze stanie się czystsze.”

C. Radny Vic Acqua sprzeciwił się podwyżce cen wody w czasie ostatniej suszy. Twierdził on, że nie istnieje substytut wody, więc podniesienie ceny wody pobieranej przez miejskie przedsiębiorstwo wodne wcale nie spowoduje zmniejszenia zużycia wody przez mieszkańców.

D. Podróżniczka Sky King twierdzi, że jeśli linie lotnicze chcą przyciągnąć więcej pasażerów, powinny obniżyć ceny przelotów dla osób podróżujących służbowo oraz dla wyjeżdżających na wakacje. Uważa ona, że obie te grupy jednakowo odpowiedzą na spadek cen.

Lekcja 11 i 12

Test „Rozpoznawanie predyspozycji zawodowych”.

Przeczytaj każde zdanie, zastanów się i zaznacz punkty w tabeli odpowiedzi według następującego klucza:

2 pkt. - bardzo lubię

1 pkt. – lubię

0 pkt. – nie wiem

-1 pkt. – nie lubię

-2 pkt. – bardzo nie lubię.

Czy lubisz:

1. Naprawiać zepsute mechanizmy
2. Organizować zabawy dla dzieci
3. Gospodarować własnymi pieniędzmi
4. Hodować i pielęgnować kwiaty
5. Konstruować modele np. samolotów
6. Opiekować się chorymi
7. Rozwiązywać zagadki matematyczne
8. Pracować na działce
9. Majsterkować
10. Pomagać rówieśnikom w nauce
11. Wprowadzać dane do komputera
12. Chodzić na długie wycieczki
13. Budować coś z drewna itp.
14. Organizować wycieczki
15. Rysować tabele, schematy, wykresy
16. Spędzać dużo czasu na wolnym powietrzu
17. Pomagać przy naprawie samochodu
18. Przebywać w towarzystwie przyjaciół
19. Rozwiązywać krzyżówki

Ogólnopolski program
podnoszenia poziomu kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno – przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

www.naukaibiznes.pl

Lider projektu

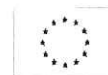

Partner projektu

20. Oglądać filmy przyrodnicze
 21. Malować ściany w mieszkaniu
 22. Bawić się z małymi dziećmi
 23. Zapamiętywać np. numery telefonów, daty
 24. Obserwować zwierzęta w zoo
 25. Przygotowywać przetwory na zimę
 26. Pomagać ludziom
 27. Wypełniać formularze, ankiety, druki
 28. Pomagać w pracach w gospodarstwie
 29. Szyć na maszynie
 30. Udzielać innym porad
 31. Gromadzić i porządkować różne informacje
 32. Opiekować się zwierzętami
 33. Sprzątać mieszkanie
 34. Opowiadać dzieciom bajki
 35. Rysować plany budynków
 36. Wykonywać zielniki
 37. Montować urządzenia techniczne
 38. Przekonywać innych
 39. Pisać pamiętniki
 40. Uprawiać ogródek
 41. Myć naczynia
 42. Wypowiadać się w imieniu innych
 43. Pisać opowiadania
 44. Obserwować ptaki
- Ogólnopolski program
podnoszenia poziomu kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno – przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

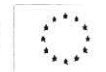

Rzeczy	Ludzie	Dane	Przyroda
1.	2.	3.	4.
5.	6.	7.	8.
9.	10.	11.	12.
13.	14.	15.	16.
17.	18.	19.	20.
21.	22.	23.	24.
25.	26.	27.	28.
29.	30.	31.	32.
33.	34.	35.	36.
37.	38.	39.	40.
41.	42.	43.	44.
RAZEM:	RAZEM;	RAZEM;	RAZEM;

Najwięcej punktów uzyskałem w grupie.....

Czy zawód, który wybrałeś i do którego wykonywania chciałbyś się przygotowywać w przyszłości jest zgodny z Twoimi predyspozycjami?.....

Na platformie znajdują się również fragmenty Kodeksu Pracy.

Lekcja 13 i 14

1. Rozpoznaj rodzaj bezrobocia. W miejsce kropek wstaw nazwę rodzaju bezrobocia.
 - a) Osoby zatrudnione przy konserwacji kotłów centralnego ogrzewania mają pracę od wiosny do jesieni, zimą są bezrobotne.
 - b) Producenci zwalniają pracowników, ponieważ sytuacja ekonomiczna przedsiębiorstw się pogarsza.
 - c) Pracownik zrezygnował z pracy, gdyż zmienia miejsce zamieszkania.
.....
 - d) Z powodu braku opłacalności zamknięto fabrykę, a zatrudnieni tam pracownicy zostali zwolnieni

Odpowiedzi:

- a) Bezrobocie sezonowe
- b) Bezrobocie koniunkturalne
- c) Bezrobocie frykcyjne
- d) Bezrobocie strukturalne

Lekcja 15 i 16

Nauczyciel rozda uczniom teksty, które jednocześnie pojawią się w scenariuszu scenki zaprezentowanej na platformie e-learningowej. Na podstawie wypowiedzi uczniowie będą mieli za zadanie wypełnić tabelę zamieszczoną poniżej.

Pani Emerytka: Zaledwie dwa lata temu jedzenie, czynsz i moje lekarstwa zabierały około 60% mojego dochodu. Miałam pieniądze na prezenty dla moich wnuków oraz na inne drobne przyjemności. Teraz ceny wszystkiego tak poszły w górę, że muszę przeprowadzić się do mniejszego mieszkania, a moje rachunki za żywność i lekarstwa kosztują fortunę. Z prezentów i przyjemności musiałam w ogóle zrezygnować, jedyne na co mnie stać to ciasteczka domowej roboty dla moich wnuków.

Pan Producent: Koszty naszej działalności wzrosły niebotycznie. Siła robocza, surowce naturalne oraz wszystko inne jest o wiele droższe. Oczywiście zmusiło to nas do podwyższenia cen naszych produktów końcowych. Ponadto jest nam trudno robić plany długoterminowe. Ceny nowych dóbr kapitałowych – budowa zakładu, zakup nowych urządzeń, powodują, że boimy się zwiększać nasze moce produkcyjne.

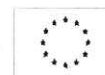
Pan Profesor: My nauczyciele nie dostajemy od razu wyższych pensji z tytułu wzrostu kosztów utrzymania. Z tego względu Pani Inflacja ciągle nas dogania, a my nie możemy przed nią uciec. Ponadto ciągle rosną koszty nauki w naszej szkole. Koszty te musimy przerzucić na naszych uczniów, co zagraża istnieniu szkoły.

Pani Kredytowa: Ja uważam, że Pani Inflacja nie niszczy naszej gospodarki. Nie kupuję niczego, czego nie można dostać na kredyt. Później, gdy zwracam pieniądze, nie są one już tyle warte co kiedyś. Dlatego uważam, że Pani Inflacja jest nam bardzo potrzebna.

Pani Pośrednik Nieruchomości: Inwestuję w nieruchomości. Kupuję dużo ziemi, trochę mieszkań, domów, które wynajęłam kilka lat temu, kiedy Pani Inflacja była jeszcze dzieckiem. Zawarłam z nią spółkę. Dzięki niej mój majątek jest wart kilka razy tyle co kiedyś, gdy zaczynałam go gromadzić.

Tabela do uzupełnienia:

Grupy społeczne, które tracą z powodu inflacji	Grupy społeczne, które zyskują z powodu inflacji
.....
.....
.....
.....

Dlaczego warto uczyć innych przedsiębiorczości?

Przedsiębiorczość nie jest szczególnym darem, ale cechą, którą każdy może w sobie wypracować. To pewien sposób myślenia, w którym liczy się nie tylko wiedza ekonomiczna, ale każda wiedza. Nigdy nie wiadomo, co może się przydać. Człowiek przedsiębiorczy to taki, który potrafi w razie potrzeby dobrze wykorzystać całą swoją wiedzę, aby osiągnąć zamierzony cel. Każdy nauczyciel, który znajdzie w sobie chęć pomocy młodym ludziom w odnalezieniu siebie w realiach naszej gospodarki, zrobi pierwszy krok naprzód: przekona się, jak wiele może dać od siebie swoim uczniom i to również będzie przedsiębiorczość z jego strony. Dzisiejsi uczniowie potrzebują przede wszystkim osób, które nie tylko dzięki wiedzy, ale i życiowemu doświadczeniu będą przewodnikami nie tylko po teorii, ale przede wszystkim po praktyce naszej codzienności.

Ucząc przedsiębiorczości należy jasno, najlepiej na własnym przykładzie, pokazać, że przedsiębiorczość nie jest wyłącznie dla tych, którzy zamierzają w przyszłości prowadzić wielkie firmy, czy wiązać swą przyszłość ze światem finansjery. Wyjaśnijmy młodym ludziom, że każdy powinien kształtować w sobie cechy właściwe człowiekowi przedsiębiorczemu, czy tego chce, czy nie, ponieważ żyje w pewnych określonych realiach gospodarczych. Tego wymaga od nas świat każdego dnia – dysponujemy jakimś budżetem i podejmujemy w związku z tym określone decyzje, musimy wypełniać PIT-y, załatwić zaświadczenie w urzędzie lub założyć konto w banku. Kiedy uczniowie rozumieją, że to nie kolejny przedmiot, ale prawdziwa szkoła życia, będzie to pierwszy krok na drodze do sukcesu. Często przerażają definicje ekonomiczne, pojęcia związane z finansami itp., ale przecież na co dzień, chociażby w trakcie oglądania programów informacyjnych oraz czytania prasy codziennej natrafiamy na nie kilkakrotnie. I czy rzeczywiście przerażają? Nie, ponieważ żyjemy tym na co dzień. Ktoś powie: ja nie gram na giełdzie, nic na ten temat nie wiem. Myli się jednak – zapewne wie dużo, tylko nigdy nie weryfikował posiadanych informacji. Jeśli rzeczywiście ma jakieś braki, pomocne będzie czytanie przydatnych publikacji, rozmowa ze specjalistą, a potem zainicjowanie rozmowy z uczniami. Istnieje podstawowa zasada, o której warto pamiętać: należy zachęcać innych do działania, motywować, pokazać możliwości, jakie daje otoczenie, nie opierać się tylko na wiedzy tematycznej.

Doświadczenie pokazuje, że odpowiednio zmotywowany człowiek potrafi zdziałać cuda. Nie bójmy się również ulec samomotywacji i pokazać swoim uczniom, że potrafimy w myśl hasła „uczymy się przez całe życie – od kolebki, aż do śmierci” nabywać umiejętności i wykorzystywać je na różnych etapach naszego życia. Zachęcając Państwa do szkolenia, życzymy sukcesów i oferujemy długotrwałą pomoc w realizacji zamierzonego celu.

Organizatorzy

Ogólnopolski program
podnoszenia poziomu kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno – przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

www.naukaibiznes.pl

Lider projektu

Partner projektu

